

Nr 388

Av herr Nyman m. fl., *angående anordnandet av den akademiska kursverksamheten.*

(Lika lydande med motion nr 485 i Andra kammaren)

En utredning om kontakterna mellan universitet och folkbildning utlovades av departementschefen i samband med prop. nr 36/1963 om ökat stöd till föreläsningar och studiecirkelverksamhet m. m., men har ännu ej tillsatts.

I 1964 års motioner I: 758 och II: 927 av herr Nyman m. fl. hemställdes om en skyndsam prövning av frågan att skapa fasta former för samverkan mellan universitet och bildningsorganisationer sedan en eventuell försöksverksamhet vid något universitet anordnats för att vinna praktiska erfarenheter. Statsutskottet delade motionärernas uppfattning om vikten av att ökad uppmärksamhet ägnades spörsmålet om dessa kontakter och den icke mindre viktiga frågan om akademisk fortbildning. Att vetenskapens landvinningar och metodik göres tillgängliga för en så bred allmänhet som möjligt syntes angeläget och ansågs utan tvivel ge universiteten och högskolorna en ytterligare goodwill. Enligt utskottets mening borde det nya universitetskanslersämbetet pröva frågan.

Intresset för universitetscirklar är mycket stort. Antalet var under 1961 och 1962 ca 30 vardera året medan antalet 1963 hade ökat till 140. F. n. pågår i bildningsorganisationernas regi 150 cirklar med ca 2 750 deltagare. Ett annat exempel på intresset för akademiska kurser är radions kurs i statskunskap, som samlat minst 20 000 deltagare, att döma av intresset för kursboken, som nu tryckts i 4:e upplagan.

Vid en jämförelse med akademisk kursverksamhet i andra länder för i yrkeslivet verksamma vuxna med eller utan akademisk utbildning, så ligger vårt land säkerligen relativt bra till. I USA och Ryssland imponeras man av de stora talen. Vid universitet i Kalifornien organiseras vid 19 olika kurscentra (Extension Center) akademiska fortbildningskurser och även vad vi kan kalla folkbildningskurser för ca 224 000 deltagare i 5 900 olika ämnen. Ca 25 miljoner amerikaner deltar i något slag av utbildnings- och folkbildningsverksamhet från mest elementära till vetenskapligt avancerade kunskapsområden med sikte på vetenskapliga landvinningar. Mycket talar för att vi i vårt eget land kan räkna med en mycket stark utveckling av vuxenutbildningen, vilket bekräftats av undersökningar som gjorts

av Tjänstemännens centralorganisation och Studieförbundet Näringsliv och samhälle i Norrköping bland tjänstemän. Man anser således att det för närvarande grovt räknat är ca 1 miljon vuxenstuderande och att antalet kan fördubblas att döma av intresset för fortbildning. Frågan är nu vilken roll universiteten kommer att spela i kursverksamhet för vuxna och hur formerna för samverkan mellan universitet och folkbildningsorganisationer bör vara. För närvarande ligger den akademiska kursverksamheten för vuxna utanför universitetens formella kompetensområde. Vid Oslo universitet har inrättats ett kontor, kansli, vars uppgift är att vara ett serviceorgan för anordnandet av universitetscirklar och kurser i samverkan med bildningsorganisationer, vilket omnämndes i ovan angivna motioner.

I USA saknas i stort sett våra folkbildningsorganisationer, som har en ovärderlig kontakt med olika befolkningsgrupper. En samverkan mellan bildningsorganisationerna och universiteten är därför en styrka.

Vi motionärer anser att denna fråga om samverkan är brådskande. Det hänger samman med att den akademiska kursverksamheten ökar hastigt och att meritvärdet av dessa kurser behöver utredas, innan för mycket irritation uppstår.

Med hänvisning till vad som framförts i motionen föreslås,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer att universitetskanslern får i uppdrag att skyndsamt pröva frågan om att skapa fasta former för samverkan mellan universitet och bildningsorganisationer vid anordnandet av akademisk kursverksamhet samt att betygens meritvärde utredes.

Stockholm den 26 januari 1965

Sven Nyman

Eric G. Peterson

Eric Källqvist